

Justitsministeriet som allerhøjeste ret

Om tredjeinstansbevilling i straffesager

Af landsretssagfører *Ernest Hartwig*

1. Indledning og problemstilling

I betænkning nr. 698/1973 om behandling af *borgerlige sager* (fremhævet her) gives i afsnit VI, pag. 33–51, jf. bilag 1, pag. 183, om *procesbevillinger* en udførlig redegørelse for tredjeinstansbevillinger, både i gældende ret og efter Retsplejerådets forslag. Uanset at betænkningen – som fremhævet – er om behandling af borgerlige sager, gives også en indgående omtale af spørgsmålet om tredjeinstansbevillinger i *straffesager*.

Pag. 34 redegøres for den nuværende ordning. Efter rpl. § 966, stk. 1, er det Justitsministeriet, der under de i loven fastsatte betingelser undtageselsvis kan tillade en af Landsretten som ankeinstans behandlet straffesag indbragt for Højesteret. Ifølge den nævnte bestemmelse kan ministeren »undtagelsesvis tillade, at sagen indbringes for Højesteret, når særlig grund hertil foreligger, navnlig når sagen skønnes at have almindelig interesse eller videregående betydelige følger for vedkommende«.

Kæremål, der er afgjort af landsretten, kan ligeledes kun indbringes for Højesteret, når justitsministeren undtagelsesvis meddeler tilladelse hertil, jf. rpl. § 973, stk. 1.

Den nugældende ordning fremstilles og diskuteres i betænkningen pag. 33–43. Der redegøres herunder for baggrunden for de gældende regler om processuelle tilladelser og for tidligere fremsatte forslag angående ændring af bestemmelserne om processuelle tilladelser.

Pag. 43–45 redegøres for Retsplejerådets forslag, der *dels* går ud på at ændre betingelserne for, at der kan meddeles tilladelse til tredjeinstansbevilling (tilladelsen skal kunne gives, »såfremt sagen har almindelig interesse eller særlige grunde i øvrigt taler derfor«), *dels* foreslår Rådet kompetencen flyttet fra Justitsmini-

steriet til Højesteret, hvilket skal gælde både for anke og for kære. Tilladelse til kære skal Højesteret kunne meddele, »når særlige grunde taler derfor«.

De ovennævnte forslag har højesteretspræsident, dr. jur. *Jørgen Trolle* taget op til behandling i en artikel i UfR 1974 B, pag. 209–213.

Trolle er ikke nogen tilhænger af det fremsatte forslag om flytning af kompetencen. »Det må erkendes«, skriver Trolle, »at der *principielt* set kan være noget rigtigt i, at det er domstolene selv og ikke administrationen, der giver – eller afslår at give – disse processuelle bevillinger«, og »det må også erkendes, at sådan er ordningen i de fleste andre lande.« Men heroverfor anfører Trolle pag. 209, spalte 2, at »den nuværende ordning (hvor kompetencen er hos Justitsministeriet) virker tilfredsstillende og så vidt vides altid har gjort dette. Justitsministeriet giver i det store og hele ikke flere bevillinger, end rimeligt er, og det nægter – så vidt vides – ikke bevillinger i tilfælde, hvor de burde være givet.«

Justitsministeriet har om den bestående ordning udtalt i 1930 (betænkningen side 412, spalte 1), at det »må anses for lidet heldigt, at det i disse tilfælde (bl.a. tredjeinstanstilfældene) bliver domstolene, der selv bestemmer, om de af dem truffne afgørelser skal kunne bringes frem for højere instans«. Og Justitsministeriet fastslår, at det »må anses for heldigt for retsudviklingen, at den samme myndighed, som udarbejder nye lovforslag, har adgang til at få en bestemt fortolkning af en gældende lovbestemmelse prøvet for Højesteret«.

Trolle skriver (1974 B, pag. 211, spalte 2), at det er med rette, at Justitsministeriet til fordel for opretholdelse af den nugældende ordning har fremsat denne udtalelse.